

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2004-792-0871
Dok.: CHA21302

Besvarelse af spørgsmål nr. 15 af 13. oktober 2004 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål nr. 15:

”Ministeren har, jf. alm. del – bilag 780, fremsendt ministerens vurderinger af de anbefalinger, som fremgår af Slutrapport om forsøgsordning vedrørende en forstærket indsats over for personer, der er dømt for seksualforbrydelser. Det frem bl.a. heraf

at den nærmere udmøntning for så vidt angår anbefalinger af behandlingsmæssig karakter, skal drøftes med indenrigs- og sundhedsministeren, og at en række anbefalinger vil indgå i Kriminalforsorgens overvejelser om den fremtidige ressourceanvendelse.

Ministeren bedes orientere udvalget om resultatet af disse drøftelser og overvejelser, herunder om tidsfrister m.v. for den konkrete udmøntning.”

Svar:

Indledningsvis henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 240 (alm. del- bilag 854), folketingsåret 2003-04.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der den 29. juni 2004 blev afholdt møde i direktoratet med deltagelse af repræsentanter fra Justitsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Sundhedsstyrelsen, Kriminalforsorgens psykiatriske konsulent ledende overlæge Peter Kramp, koordinatoren for visitations- og behandlingsnetværket, overlæge Ellids Kristensen, Sexologisk klinik, Rigshospitalet, samt Anstalten ved Herstedvester. Under dette møde drøftedes den nærmere udmøntning af anbefalingerne, herunder processen, rollefordelingen og tidsplanen.

Det blev besluttet at etablere en opfølgingsgruppe bestående af repræsentanter fra behandlingsinstitutionerne inden for visitations- og behandlingsnetværket, Sundhedsstyrelsen, overlæge Peter Kramp samt Direktoratet for Kriminalforsorgen. Dette forum forventes at afholde 2 årlige møder, hvor udviklingen med hensyn til implementeringen af anbefalingerne fra Slutrapporten mv. drøftes. Det næste møde i opfølgingsgruppen forventes afholdt i begyndelsen af 2005.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Direktoratet for Kriminalforsorgen indhentet oplysninger fra koordinatoren for visitations- og behandlingsnetværket samt Anstalten ved Herstedvester.

Tidlig indsats

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at spørgsmålet om tidlig indsats har været berørt dels under et møde i den nu nedlagte følgegruppe til forsøgsordningen vedrørende behandlingen af sædelighedskriminelle, dels under mødet den 29. juni 2004. Det var opfattelsen, at en tidlig indsats især er relevant på det tidspunkt, hvor der er tale om visitation til eventuel behandling som alternativ til frihedsstraf. Det sociale system varetager væsentlige opgaver i denne sammenhæng, og direktoratet er bekendt med, at Kommunernes Landsforening på foranledning af den nævnte følgegruppe har udsendt en skrivelse til kommunerne og indskærpet deres ansvar i forbindelse med arbejdet i de regionale visitationsudvalg.

Pædofile

Slutrapporten indeholder blandt andet følgende anbefaling: ”Pædofile og andre med svære kompulsive seksuelle afvigelser bør ikke påbegynde behandlingen ambulant, da de er for recidivtruede”. Denne anbefaling blev foreløbigt

egentlige pædofile, der skønnes at have en betydelig recidivrisiko.

Anstalten ved Herstedvester har oplyst, at pædofile sædelighedskriminelle indgår i behandlingen på lige fod med andre sædelighedskriminelle såvel i en samtalegruppe i anstaltens visitationsafdeling som i en behandlingsgruppe i ”hovedanstalten”.

Under mødet den 29. juni 2004 gav Indenrigs- og Sundhedsministeriet/Sundhedsstyrelsen tilsagn om at ville bistå med hensyn til spørgsmålet om behandlingen af pædofile sædelighedskriminelle, bl.a. ved indledningsvis at orientere det almindelige behandlingssystem om ansvarsfordelingen mellem netværksafdelingerne og det almindelige behandlingssystem med hensyn til forpligtelsen til behandling af pædofile sædelighedskriminelle.

Særligt recidivtruede kriminelle

Justitsministeren har i et brev af 12. maj 2004 til Folketingets Retsudvalg (alm. del – bilag 780) givet udtryk for, at der bør anlægges en mere restriktiv vurdering end hidtil af motivation og egnethed til behandling for så vidt angår personer, der adskillige gange tidligere er dømt for grov sædelighedskriminalitet.

Det er aftalt, at der under det kommende møde i opfølgingsgruppen vil blive drøftet retningslinier for en konsekvent visitationspraksis.

Den ovennævnte samtalegruppe på Anstalten ved Herstedvesters visitationsafdeling blev oprettet den 1. maj 2004. Samtalegruppen arbejder efter kognitive adfærdsterapeutiske principper, der indgår i visitationsvurderingen. Terapeuterne får under gruppearbejdet et indgående kendskab til de enkelte indsatte og meget gode muligheder for at vurdere, om der er personer, som er særligt recidivtruede. Denne vurdering indgår i terapeuternes overvejelser, når der skal tages stilling til, om en person er egnet til behandling.

Kognitiv adfærdsterapi

Det anbefales i Slutrapporten, at anvendelsen af kognitiv adfærdsterapi udvides.

Anstalten ved Herstedvester har oplyst, at samtlige terapeuter er i færd med at gennemgå et uddannelsesforløb i kognitiv adfærdsterapi som supplement til de psykoterapeutiske uddannelser, de pågældende allerede har erhvervet. Terapeuterne er færdiguddannede i løbet af foråret 2005.

Ud over den ovenfor beskrevne samtalegruppe i Anstalten ved Herstedvesters visitationsafdeling er der i tilknytning til visitationsafdelingen og Fængselsafdelingen på Holsbjergvej startet gruppebehandling af sædelighedskriminelle den 1. september 2004 efter kognitive adfærdsterapeutiske principper. Begge gruppers terapeuter modtager supervision af en psykolog med mange års erfaring i kognitiv terapi.

Koordinatoren for behandlingsnetværket har oplyst, at hele behandlingspersonalet på Sexologisk Klinik i det seneste år har gennemgået en kognitiv uddannelse. Der er regelmæssig kognitiv supervision af personalet. I november 2004 og april 2005 afholdes to-dages kurser om kognitiv individuel- og gruppeterapi med udenlandske undervisere. I kurserne deltager behandlere fra hele netværket.

Koordinatoren har endvidere oplyst, at der på Sexologisk Klinik er etableret en ”langtidsgruppe” af dømte med en kognitiv og dynamisk tilgang til behandlingen. I november 2004 starter en kognitiv og psykoedukativ startgruppe, som alle nyhenviste deltager i i en periode af 3-4 måneder. Også de øvrige behandlingsinstitutioner har kognitiv behandling og supervision.

Misbrugsbehandling

Det anbefales i Slutrapporten, at der fokuseres på misbrugsbehandling.

Anstalten ved Herstedvester har oplyst, at psykoedukation i relation til misbrugsproblemer er et element i gruppebehandlingen, da mange sædelighedskriminelle erfaringsmæssigt har foretaget deres kriminalitet under påvirkning af alkohol og/eller andre stoffer.

Koordinatoren for behandlingsnetværket har oplyst, at man i behandlingsnetværket er særlig opmærksomme på at anbefale vilkår om misbrugsbehandling. Desuden skærpes håndhævelsen af sådanne vilkår i samarbejde med Kriminalforsorgen i Frihed.

Behandling i øvrigt

Anstalten ved Herstedvester og koordinatoren for behandlernetværket har i øvrigt oplyst, at arbejdet med behandlingen af de sædelighedskriminelle fortsat sker efter de principper, der er skitseret i slutrapporten. Der opsamles fortsat viden, der på sigt vil kunne føre til en mere differentieret behandling.

Afsoningssteder for sædelighedskriminelle

Spørgsmålet om placering af sædelighedskriminelle og andre "svage" indsatte har blandt andet været drøftet i Direktoratet for Kriminalforsorgens Differentieringsudvalg. I lyset heraf har kriminalforsorgen oprettet Fængselsafdelingen Holsbjergvej som en åben afdeling under Anstalten ved Herstedvester beregnet for sædelighedskriminelle og indsatte med psykiske problemer. Herudover overvejes det løbende, om der er mulighed for at etablere afsoningssteder, hvor sædelighedskriminelle kan afsone under beskyttede forhold.

Anstalten ved Herstedvester har over for Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst, at svage sædelighedskriminelle efter endt observation og vurdering af motivation for og egnethed til behandling (heri indgår også observationerne i gruppebehandlingen) visiteres til halvåbne fængsler, hvor der er mindre risiko for chikane. Anstalten ved Herstedvester har netop indledt forhandlinger med en halvåben afdeling i et fængsel om fremtidig undervisning og supervision af personale i dette fængsel, som modtager mange sædelighedskriminelle fra Anstalten ved Herstedvester.

Kapacitet

Slutrapporten peger endelig på, at der bør sikres bygnings- og personalemæssige muligheder for, at alle sædelighedskriminelle, der idømmes en ubetinget frihedsstraf, kan vurderes og visiteres under ophold i Anstalten ved Herstedvester.

Der er i Direktoratet for Kriminalforsorgen nedsat en arbejdsgruppe, som blandt andet skal analysere problemerne i forbindelse med ventetider for psykisk syge til Anstalten ved Herstedvester. Arbejdsgruppen vil tillige vurdere, om der i anstalten er den fornødne kapacitet til rådighed til modtagelse af dømte under visitationsordningen, således at der ikke opstår ventetider for denne gruppe. Arbejdsgruppen vil afgive indstilling ved udgangen af 2004.

Det videre arbejde

Der vil under et kommende opfølgingsmøde, som forventes at finde sted i begyndelsen af 2005, ske en drøftelse af de spørgsmål, der har relation til behandlingen.

Som det fremgår, er nogle af anbefalingerne allerede implementeret, mens andre er under udmøntning. På grund af anbefalingernes karakter finder Direktoratet for Kriminalforsorgen det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte egentlige tidsfrister for den konkrete udmøntning. I den forbindelse forudsættes det, at opfølgingsgruppen, der som nævnt normalt skal mødes ca. 2 gange årligt, vil sikre, at der sker en udvikling med hensyn til gennemførelsen af anbefalingerne.